

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6934/2543

ธนาคารสหธนาคาร จำกัด(มหาชน) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้อง นางสาวลักขณา ชวนเกริกกุลผู้คัดค้าน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เค. ซี กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115, ป.พ.พ. มาตรา 1077

ย่อ / หลักกฎหมาย

การเพิกถอนการโอนตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้อง ร้องขอเพิกถอน การโอนได้ในกรณีที่ลูกหนี้จำเลยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบแก่ เจ้าหนี้อื่น ซึ่งมีความหมายว่าการโอนทรัพย์สินนั้นเป็นการโอนให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้อยู่ก่อน แล้ว จำเลยที่ 1 ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน มีจำเลยที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จำเลยที่ 1 น้องชายของผู้คัดค้านได้มาติดต่อขอให้ผู้คัดค้านช่วยเหลือโดย ขอให้ผู้คัดค้านชำระหนี้แทน ผู้คัดค้านจึงชำระหนี้แทนไป 3 ครั้ง แม้จะไม่มีหลักฐานการกู้ยืมเงินก็ ถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นตัวแทนในการชำระหนี้ให้แก่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด แทนจำเลยที่ 1 แล้ว ผู้คัดค้านยอมฟ้องเรียกเงินที่ผู้คัดค้านชำระหนี้แทนจากจำเลยที่ 1 ได้ ในมูลหนี้ตามสัญญา ตัวแทน แม้การเป็นตัวแทนจะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ตาม จำเลยที่ 1 กับผู้คัดค้านจึงมีนิติสัมพันธ์กันมา ก่อนแล้ว อันเป็นการก่อสิทธิแก่เจ้าหนี้ที่จะเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ต่อไป ถือได้ว่าผู้คัดค้าน เป็นเจ้าหนี้จำเลยที่ 1 แล้ว เมื่อจำเลยที่ 1 เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด มีจำเลยที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบในบรรดาหนี้ทั้งหลายของห้างหุ้นส่วนนั้นโดยไม่จำกัดจำนวนตาม ป.พ.พ. มาตรา 1077 ประกอบมาตรา 1087 จึงถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้จำเลยที่ 2 ด้วย เมื่อจำเลยที่ 2 โอน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้คัดค้านหลังจากที่มีการขอให้จำเลยที่ 2 ล้มละลายแล้ว โดยจำเลยที่ 2 ขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านหักเงินที่ผู้คัดค้านชำระแทนไป และจำเลยที่ 2 รับเงินส่วนที่เหลือไป และเนื่องจากผู้ร้องรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ได้เพียง 10,394 บาท ขณะที่จำนวนหนี้ทั้งหมดที่ศาลมีคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้จากจำเลยที่ 2 เป็นเงินถึง 29,949,426.04 บาท การที่จำเลยที่ 2 นำที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่มีไปโอนชำระหนี้ แก่ผู้คัดค้านโดยเฉพาะ จึง เป็นการให้เปรียบแก่ผู้คัดค้านและทำให้เจ้าหนี้อื่นเสียเปรียบเพราะเจ้าหนี้อื่นไม่มีโอกาส ได้รับ ชำระหนี้โดยเฉลี่ยจากทรัพย์สินที่โอนไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้องจึงมีอำนาจขอให้ศาล เพิกถอนการโอน ทรัพย์สินรายนี้ได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115 โดยไม่ต้อง พิจารณาว่าผู้รับโอนได้รับโอนโดยสุจริตและ มีค่าตอบแทนหรือไม่

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามให้ล้มละลาย เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๑ ศาลชั้นต้นมี คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสามเด็ดขาด เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๒ และพิพากษาให้ ล้มละลายเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องขอให้มี คำสั่งเพิกถอนการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๐๕๖๓ ตำบลคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) อำเภอพระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๓/๒๑ บนที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๒ กับ ผู้คัดค้าน หากผู้คัดค้านไม่โอนคืน ให้ถือคำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนาของผู้คัดค้าน หากไม่อาจ โอนคืนได้ให้ใช้ราคาเป็นเงิน ๒,๗๐๖,๗๒๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันนี้

ศาลมีคำสั่ง ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านได้รับโอนทรัพย์สินพิพาทโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน ทั้งไม่ทราบว่าจำเลยที่ ๒ มีหนี้สินล้นพ้นตัว ผู้คัดค้านเพิ่งจะทราบว่าจำเลยที่ ๒ มีหนี้สินล้นพ้นตัว ในปี ๒๕๓๔ ผู้คัดค้านซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทในราคา ๗๕๐,๐๐๐ บาท อันเป็นราคา ท้องตลาด ทั้งการที่จำเลยที่ ๒ โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวก็ไม่ใช้กระทำโดยมุ่งหมายให้ ผู้คัดค้านได้เปรียบแก่เจ้าหนี้อื่น ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการโอนและไม่มี สิทธิเรียกให้ผู้คัดค้านชำระเงินตามคำร้อง ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการโอน ที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๕๖๓ ตำบลคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) อำเภอพระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๓/๒๑ ระหว่างจำเลยที่ ๒ กับผู้คัดค้าน ตามมาตรา ๑๕๕ แห่ง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ หากไม่สามารถโอนคืนได้ให้ผู้คัดค้านใช้ราคาเป็นเงิน ๒,๗๐๖,๗๒๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการ โอนไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืน ผู้คัดค้านฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยแล้ว ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านมี ว่า ที่จำเลยที่ ๒ โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๕๖๓ ตำบลคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) อำเภอ พระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอน จะ เพิกถอนตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๑๕ ได้หรือไม่ เห็นว่า การเพิกถอนการโอน ดังกล่าวนี้นี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้องร้องขอเพิกถอนการโอนได้ในกรณีที่จำเลยที่ ๒ มุ่งหมาย ให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบแก่เจ้าหนี้อื่น ซึ่งมีความหมายว่า การโอนทรัพย์สินนั้นเป็นการโอน ให้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้อยู่ก่อนแล้ว การที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างขาด เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน มีจำเลยที่ ๒ หุ่นส่วนผู้จัดการจำเลยที่ ๑ เป็นน้องชายของ ผู้คัดค้านได้มาติดต่อขอให้ผู้คัดค้านช่วยเหลือโดยขอให้ ผู้คัดค้านชำระหนี้แทน ผู้คัดค้านจึง ชำระหนี้แทนไป ๓ ครั้ง ดังนั้นการที่ผู้คัดค้านชำระหนี้แทนจำเลยที่ ๑ ไปนั้น แม้จะไม่มีหลักฐาน การกู้ยืมเงินก็ตาม ก็ถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นตัวแทนในการชำระหนี้ให้แก่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด แทนจำเลยที่ ๑ แล้ว ผู้คัดค้านย่อมฟ้องเรียกเงินที่ผู้คัดค้านชำระหนี้แทนจากจำเลยที่ ๑ ได้ ซึ่ง เป็นการฟ้องในมูลหนี้ตามสัญญาตัวแทน แม้การเป็นตัวแทนจะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ตาม จำเลยที่ ๑ กับผู้คัดค้านจึงมีนิติสัมพันธ์กันมาก่อนแล้ว อันเป็นการก่อสิทธิแก่เจ้าหนี้ที่จะเรียกร้อง ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ต่อไป จึงถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้จำเลยที่ ๑ แล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็น ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีจำเลยที่ ๒ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบในบรรดาหนี้ทั้งหลายของ ห้างหุ้นส่วนนั้นโดยไม่จำกัดจำนวนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๗๗ ประกอบมาตรา ๑๐๘๗ จึงถือได้ว่า ผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้จำเลยที่ ๒ ด้วย เมื่อจำเลยที่ ๒ โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้คัดค้านใน วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๑ หลังจากที่มีการขอให้จำเลยที่ ๒ ล้มละลายแล้ว โดยจำเลยที่ ๒ ขายที่ดิน พร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านหักเงินที่ผู้คัดค้านชำระหนี้แทนไปจำนวน ๓๑๑,๗๐๐ บาท และจำเลยที่ ๒ รับเงินส่วนที่เหลือไปและเนื่องจากผู้ร้องรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ได้เพียง ๑๐,๓๙๔ บาท ขณะที่จำนวนหนี้ทั้งหมดที่ศาลมีคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๒ เป็นเงินถึง ๒๙,๙๔๙,๔๒๖.๐๔ บาท การที่จำเลยที่ ๒ นำที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่มีไปโอนชำระหนี้แก่ ผู้คัดค้านโดยเฉพาะ จึงเป็นการให้เปรียบแก่ผู้คัดค้านและทำให้เจ้าหนี้คนอื่นเสียเปรียบเพราะเจ้าหนี้ อื่นไม่มีโอกาสได้รับชำระหนี้โดยเฉลี่ยจากทรัพย์สินที่โอนไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้องจึง มีอำนาจขอให้ศาลเพิกถอนการโอนทรัพย์สินรายนี้ได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๑๕ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าผู้รับโอนได้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือไม่ ที่ศาลอุทธรณ์

พิพากษามาต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

พิรพล จันทรสว่าง · จำลอง สุขศิริ · วัฒนชัย โชติชูตระกูล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6934/2543>